

היום נלמד בעזרת ה':

זבחים דף סז

נמרא: עולת העוף נעשית למעלה מחוט הסקרא, במליקת שני הסימנים. חטאת העוף נעשית למטה מחוט הסקרא במליקת סימן אחד.

נחלקו רבי אליעזר ורבי יהושע במשנתנו, בעולת העוף שעשאה למטה מחוט הסקרא, ומלק בה רק סימן אחד כמעשה חטאת, ועשה עבודותיה לשם חטאת. לדעת רבי אליעזר היא עדיין נחשבת לעולה ולכן יש בה איסור מעילה לאכול את בשרה (כי היא עולה כליל למזבח), לדעת רבי יהושע היא נחשבת לחטאת ולכן אין בה איסור מעילה (לאחר שכבר נזרק דמה, כי בשרה מותר לכהנים).

תניא אמר לו רבי אליעזר לרבי יהושע: קרבן אשם ששחטו בצפון לשם קרבן שלמים, יוכיח. שלמרות ששינה את שמו ושחט אותו לשם שלמים, בכל אופן מועלין בו (לפני זריקת הדם). ולכן גם אתה אל תתפלא על עולת העוף שעשאה לשם חטאת שמועלין בה.

אמר לו רבי יהושע - לא! אם אמרת וכו': אשם אינו דומה לכאן. באשם מועלין, בגלל שאמנם שינה את שמו לשם שלמים, אבל לא שינה את מקומו כי שחט אותו בצפון. אבל בעולת העוף הוא גם שינה את שמה לשם חטאת, וגם שינה את מקומה ומלק למטה.

אמר לו רבי אליעזר - אשם ששחטו בדרום לשם שלמים יוכיח: ששינה את שמו לשם שלמים, וגם שינה את מקומו מצפון לדרום, ובכל אופן מועלין בו. ולכן גם בעולת העוף אע"פ ששינה את שמה לשם חטאת וגם שינה את מקומה מלמעלה ללמטה, מועלין בה.

א"ל ר' יהושע - לא! אם אמרת וכו': באשם הוא שינה את שמו ושינה את מקומו, אבל לא שינה את מעשיו, כי אין שום הבדל בים שחיטת אשם לשחיטת שלמים. אבל

בעולה הוא שינה את שמה ואת מקומה וגם את מעשיה, כי מלק בה רק סימן אחד כמו חטאת. עד כאן הברייתא.

אמר רבא: מדוע רבי אליעזר לא ענה לרבי יהושע – אשם ששחטו בדרום לשם שלמים בשינוי בעלים יוכיח. כי שינוי הבעלים נחשב כשינוי מעשה, ואם כן הוא שינה את שמו ושינה את מקומו ושינה את מעשיו, ובכל אופן מועלין בו. ומכך שהוא לא תירץ כן, אנו לומדים שרבי אליעזר ירד לסוף דעתו של רבי יהושע והבין את הטעם של שיטתו, והוא שהעולה נהפכה לחטאת. כדלהלן.

דאמר רב אדא בר אהבה: טעמו של רבי יהושע שהעולה נהפכה לחטאת. בגלל שהוא עשה אותה למטה כחטאת, ולשם חטאת, ומלק בה רק סימן אחד כחטאת, אם כן היא נהפכה באמת להיות חטאת. ולכן לא מועלים בה. (הגמרא מבינה כעת שהיא חטאת כשרה).

קושיא: אי הכי: אם כן נאמר כך גם במקרה הפוך, בחטאת העוף שעשאה למעלה ומלק בה שני סימנים כמעשה עולה. שכאשר הוא מלק בה סימן אחד היא כבר נהפכה לעולה, והיא כשרה. וקשה על המשנה שאמרה שהיא פסולה.

ביסיון לתרץ: וכי תימא הכי נמי: ואם תאמר שאכן כן הוא. **קושיא: והא"ר יוחנן משום רבי בנאה 'כך היא הצעה של משנה'.** מאי לאו 'כך היא הצעה ותו לא'! כלומר כך הם הדברים כפי שכתוב במשנה בדיוק. דהיינו במשנה כתוב שרבי אליעזר ורבי יהושע נחלקו רק בעולת העוף שעשאה כחטאת באופן הנ"ל, ולא כתוב שהם נחלקו גם בחטאת העוף שעשאה למעלה באופן הנ"ל. כי הם באמת לא נחלקו בזה ולכו"ע היא פסולה. **תירוצו: לא! כך הצעה של כולה משנה:** כוונת רבי יוחנן לומר שכמו שנחלקו בעולת העוף שעשאה כחטאת העוף, כך גם נחלקו ב'אותה הצעה' כלומר באותו סגנון, גם במקרה ההפוך של חטאת העוף שעשאה כעולת העוף.

רב אשי מתרץ: באמת הם לא נחלקו בחטאת העוף שעשאה כעולת העוף. כי דוקא עולת העוף שעשאה למטה כמעשה חטאת לשם חטאת, נהפכת להיות חטאת. והטעם, מכיון שמליקת חטאת היא בסימן אחד, ומליקת עולה בשני סימנים. וממילא כשמלק בעולה רק סימן אחד, יש כאן **שינוי מעשה** מעולה לחטאת. ובנוסף כשעשה זאת למטה, יש כאן גם **היכר מעשה** חטאת, משום שעולת העוף כשרה רק למעלה

ולא למטה. ולכן כשהוא מלק סימן אחד למטה לשם חטאת, היא מיד נהיית באמת חטאת.

אבל בחטאת העוף שעשאה למעלה. מכיון שמליקתה כשרה בכל מקום, אין כאן **היכר מעשה** שהיא לא חטאת. וכשהוא מולק בה סימן אחד, גם אין כאן **שינוי מעשה** מחטאת. ומכיון שהוא בעצם עשה את עבודותיה כראוי רק שעשה אותם שלא לשמה, היא נהייתה חטאת פסולה. ולכן כשהוא ממשיך ומולק את הסימן השני, הוא כבר לא יכול להפוך אותה לעולת העוף.

גופא - אמר רב אדא בר אהבה וכו': הגמרא מקשה על רב אדא בר אהבה ממשנה במסכת קינין (וסתם משנה במסכת קינין רבי יהושע היא, כמו שיתבאר לקמן).

תא שמע חטאת לזו ועולה לזו: שתי נשים שילדו, והתחייבו להביא קרבן יולדת, שתי תורים או שני בני יונה, האחד לחטאת והשני לעולה. ואותן שתי נשים, האחת מהן כבר הקריבה את חטאתה, ונשאר עליה חיוב קרבן עולה בלבד. והשניה הקריבה את עולתה, ונשארה חייבת חטאת בלבד. ולפיכך הן קנו "קן" ביחד, וכו שתי תורים או שני בני יונה, וקבעו בשעת הלקיחה ש"פרידה" אחת מהזוג תהא 'חטאת' עבור האשה שחייבת חטאת, וה"פרידה" השניה מהזוג תהא 'עולה' עבור האשה שחייבת עולה.

עשה שתיהן למעלה: הכהן טעה, ועשה את שתיהן (את עוף החטאת ואת עוף העולה) למעלה מחוט הסיקרא, ועשאן לשם עולה. מחצה מאותו הקן כשר, והיינו העוף שנקבע לעולת העוף. ומחצה מהקן פסול, והיינו אותו עוף שהוא חטאת.

שתיהן למטה: ואם טעה הכהן ועשה את שתיהן למטה. מחצה כשר והיינו עוף החטאת, ומחצה פסול והיינו עוף העולה.

אחת למעלה ואחת למטה: ואם הכהן עשה אחת מהן למעלה, ואחת למטה, ולא ידוע איזו עוף הוא החטאת ואיזו עוף הוא העולה. שתיהן פסולות מספק. לפי שאני אומר שמא חטאת קרבה למעלה לשם עולה, ונפסלה בכך, ושמא עולה קרבה למטה, ונפסלה בכך. עד כאן המשנה.

נהי נמי וכו': מדוע במקרה האחרון נפסלת הפרידה שנעשתה למטה, מספק שמא עולה היא? והרי לדברי רב אדא בר אהבה אליבא דרבי יהושע, עולה שנעשתה למטה כמעשה חטאת לשם חטאת הרי היא חטאת כשירה. ואם כן, ממה נפשך אפשר לצאת

בה ידי חובה, כי גם אם העולה היא זו שקרבה למטה, היא תימשך מלהיות עולה ותהיה מעכשיו חטאת העוף, ותצא בה ידי חובה היולדת השניה שחייבת קרבן חטאת!

תירוץ: אימור דאמר רבי יהושע וכו': כל מה שאמר רבי יהושע שהעולה נמשכת ונהיית לחטאת, זה רק בבעל הקרבן עצמו, שיוצא בו ידי חובת חטאת. אבל בשני אנשים האם אמר רבי יהושע שניתן למשוך עולה של חבירו לחטאת שלו? לא!

קושיא נוספת ממשנה בקינים

תא שמע חטאת ועולה וסתומה ומפורשת: שתי נשים שהיו חייבות קרבן העוף. האחת, שתי חטאות ועולה אחת. והשניה, חטאת אחת ושתי עולות. וביחד הן חייבות שישה עופות. ולקחו שתי הנשים ביחד שלושה קינים, ובהם שלשה זוגות של שתי תורים או של שני בני יונה. והיו אותם שלושה קינים כדלהלן.

הקן האחד - "חטאת ועולה". שקבעו שתי הנשים ביניהן בשעת לקיחת הקן במפורש, איזו פרידה בקן הזה תהיה לאשה זו לקרבן חטאת, ואיזו פרידה תהיה לאשה זו לקרבן עולה.

הקן השני - קן "סתומה". שלא ייחדו את הפרידות בשעת לקיחתן המשותפת לחטאת ולעולה, ולא ייחדו אותם איזה עוף יעלה לאשה זו, ואיזה יעלה לזו.

והקן השלישי - קן "מפורשת". שפירשו בה איזו פרידה מהקן תהיה לעולה ואיזו תהיה לחטאת, אך לא פירשו למי תעלה כל פרידה לקרבן.

עשה כולן למעלה: אם עשה הכהן את כולן למעלה לשם עולה, לפי שהיה סבור שכולן עולות. הרי מחצה כשר (העולות), ומחצה פסול (החטאות).

כולן למטה: ואם עשה כולן למטה, משום שהיה סבור שכולן חטאות. הרי מחצה כשר (החטאות), ומחצה פסול (העולות).

חציין למעלה וחציין למטה: ואם עשה 'חציין למעלה', דהיינו שנטל מכל קן פרידה אחת מבלי לדעת אם היא העולה או החטאת. 'חציין למטה', דהיינו שאת השניה הנותרת מכל קן עשה למטה מבלי לדעת מה היא. אינה כשירה אלא רק הקן הסתומה. כי בשני הקינים האחרים יש לחשוש שמא עשה את העולה למטה, ואת החטאת למעלה לשם עולה, ופסלם בכך. אבל הקן הסתומה, שלא פירשו בה איזו

לחטאת ואיזו לעולה, הרי עשיית הכהן היא הקובעת אותן לחטאת או לעולה, הילכך שתי הפרידות שבקן זו כשירות.

ומתחלקת ביניהן: והקן הסתומה מתחלקת ביניהן, דהיינו שאחת משתי הנשים יוצאת בעוף שנעשה על ידי הכהן למטה, ידי חטאתה. והשניה יוצאת בעוף שעשה הכהן למעלה, ידי עולתה. ועכשיו הן תקחנה קן נוסף, ויעשו תנאי ויאמרו - מי משתינו שיצאה ידי חובת חטאת בקן הראשונה, תצא עתה ידי חובת עולתה בקן השניה. ומי משתינו שיצאה ידי חובת עולתה בראשונה, תצא ידי חובת חטאתה בשניה.

מדייקת הגמרא: ואילו מפורשין לא וכו': ואילו הקינים האחרים, שיש בכל אחד מהם שני עופות מפורשין איזו לעולה ואיזו לחטאת, לא הוכשרה בהם אפילו פרידה אחת. ומדוע לא הוכשרה הפרידה שנעשתה למטה לחטאת? והרי גם אם העולה היא זו שקרבה למטה, היא תימשך ותיהיה חטאת העוף?!

וכי תימא וכו': ואם תרצה לתרץ ולומר שהמנשה הזו חולקת על רבי יהושע, הרי אי אפשר לומר כן! משום שסתם מתניתין דמסכת קינין, רבי יהושע היא. והראיה שכך הוא, לפי שמצינו בסוף מסכת קינין את המשנה דלהלן, ובסופה כתוב "אמר רבי יהושע - זו היא שאמרו". ומוכח שסתם משנה במסכת קינים לדברי רבי יהושע היא. כדלהלן.

ת"ש הא תנן האשה שאמרה: האשה שאמרה בנדר "הרי עלי להביא קן (= שתי תורים או שני בני יונה) לעולה, אם אלד זכר", וילדה זכר. היא מביאה שתי קינים. קן אחת שיש בה שתי פרידות לעולה, כדי לקיים את נדרה. וקן אחת שיש בה שתי פרידות אחת לעולה ואחת לחטאת, כדי לצאת ידי חובתה בקרבן יולדת. ונמצא שבשתי הקינין האלו יש שלש עולות העוף, וחטאת העוף אחת. והכהן צריך לעשות את שלש העולות למעלה, ואת החטאת האחת למטה.

לא עשה כן וכו': אם הכהן לא עשה כן, משום שהיה סבור שהביאה שני קינין לחובתה, האחד ללידתה והשני להטהר מטומאת זיבה. והוא לא נמלך באשה לשאול אותה על מה הביאתם. ולכן עשה שתיים למעלה [אחת מכל קן] לשם עולה, ושתיים למטה [אחת מכל קן] כמעשה חטאת לשם חטאת. ונמצא שפסל את עולת העוף שעשאה למטה. ולפיכך, צריכה שתביא עוד פרידה אחת לעולה, ויקריבנה הכהן למעלה.

ממין אחד: במה דברים אמורים שיוצאת ידי חובה בהבאת פרידה אחת נוספת בלבד, כשהיו שני הקינים **ממין אחד**. שאז אנו אומרים שבקן הראשון שהקריב הכהן אחד למעלה ואחד למטה, יצאה ידי חובת קרבן לידה, (שהרי הכהן המקריב הקריבו לשם חובה, שהיה סבור ששני הקינים הם לשם חובה). ובקן השני יצאה ידי חובת נדרה רק בפרידה האחת שלמעלה. ועדיין חסר לה לקיום נדרה את הפרידה לעולה שנעשתה למטה, ונפסלה משום שנעשתה למטה.

ומשני מינין תביא שתיים: אבל אם היו שני הקינים משני מינין, האחד שתי תורים והשני בני יונה, ומתעורר עתה ספק אם קן התורים היה האחרון, שהוא נדבה, ונפסל הגזל שעשאו למטה. או שמא קן בני היונה היה האחרון ובו נפסל הגזל שעשאו למטה. אינה יוצאת בהבאת תור אחר נוסף או בן יונה אחד נוסף, משום שאין אחד מהם משלים את השני כי אינו בן מינו. אלא עליה להביא שתיים האחד תור והשני בן יונה, ותצא באחד מהם ידי חובת נדרה, והשני יעלה לה לנדבה.

פרשה נדרה – צריכה להביא עוד ג' פרידין: ואם בשעה שנדרה, **פירשה נדרה**, אם תורים אם בני יונה היא נודרת להביא, ולאחר מכן שכחה מה נדרה. והיה המעשה כדלעיל, שהיתה חייבת גם קן של יולדת וגם להביא נדרה. היא צריכה להביא שלושה קינים. האחד לחובתה כיולדת (שאותו היא יכולה להביא לפי רצונה, תורים או בני יונה), ועוד שני קנים, קן אחד של תורים וקן אחד של בני יונה, למילוי נדרה מספק, שהרי שכחה מה נדרה.

ואם הביאה שני קינים בלבד אל הכהן, האחד לחובתה והשני לקיום נדרה, ועשה הכהן אחד מכל קן למעלה לעולה ואחד מכל קן למטה לחטאת, הרי נפסל הגזל של עולה בקן השני שהביאה לקיום נדרה, משום שנעשה לחטאת למטה.

הילכך, אם היו שני הקינים שהביאה אל הכהן מאותו המין, הרי חסר לה רק גזל אחד של עולה שנפסל למטה. ולכן, די לה שתביא גזל אחד נוסף מאותו המין שהביאה אל הכהן. אך כמו כן עליה להשלים גם את הספק של נדרה, שאין היא זוכרת אם נדרה תורים או בני יונה. ועליה להביא קן נוסף לעולה ממין אחר ממה שכבר הביאה. ולכן היא צריכה להביא עוד שלוש פרידין. גזל אחד מהמין שהביאה, כדי להשלים את הגזל שנפסל בעשייתו למטה. ושני גזלות ממין אחר ממה שהביאה, כדי לצאת ידי חובת הספק של הנדר.

ממין אחד וכו': במה דברים אמורים שדי בכך שתביא ג' פרידין נוספין לעולה, כשהיו שני הקינין הראשונים שהביאה אל הכהן ממין אחד. אבל אם היו שני הקינים משני מינין, ועתה יש ספק מאיזה מין הובא תחילה הקן שעולה לה לחובתה, ומאיזה מין הביאה לקיום נדרה. עליה להביא ארבע פרידין נוספים לעולה. שנים מהם תורין ושנים בני יונה, ותאמר – אחד מארבעה אלו שהוא ממינו של הגוזל שנפסל, ישלים אותו לקיום נדרי. וחבירו מאותו המין, וכן השנים מהמין השני, יקרבו נדבה. ואם היה נדרי מהמין השני, ולא יצאתי ידי חובתי כלל, הרי שני הפרידין מהמין השני שנותרו מבין הארבעה, יעלו לי לקיום נדרי.

קבעה נדרה – צריכה שתביא עוד חמש פרידין למעלה: ואם קבעה נדרה, דהיינו שהתחייבה בנדר להביא קן שיש בו שתי פרידות לעולה ביחד עם העולה של חובתה. הרי זה כמי שהתחייבה להביא ביחד קרבן גדול של שלוש עופות מאותו המין. וכל זמן שלא תביא שלש עופות מאותו המין, לא תצא ידי חובת נדרה.

ואשה זאת פירשה את נדרה, תורים או בני יונה, אלא שלאחר מכן שכחה מה פירשה. והביאה שני קינין אל הכהן, ועשאהם הכהן שנים למעלה לעולה, ושנים למטה לחטאת, וכדלעיל. ונמצא שהגוזל אשר בקן השני נפסל משום שהיה עולה, ועשאו למטה כמעשה חטאת. ולכן, לא יצאה ידי חובת נדרה כלל, שהרי לא הביאה קרבן גדול של שלוש עולות מאותו המין, משום שהגוזל השלישי נפסל.

ואין היא יכולה להביא עתה שני קינין, האחד של תורים והשני של בני יונה, ולהתנות שאחד מהם יעלה לנדרה והשני יהיה לנדבה. שהרי היא חייבת להביא ביחד שלש עולות מאותו המין. ולכן היא צריכה להביא עוד חמשה פרידין, שלש פרידין מאותו המין שכבר הביאה, ושתי פרידין מהמין השני. ויקריב הכהן את כל חמש הפרידין למעלה לעולה.

וטעמו של דבר. משום שנדרה של האשה היה מורכב מארבעה עינים. א. להביא קן לעולה בנוסף לקן היולדת. ב. שקרבן זה יהיה קרבן גדול של שלוש עולות יחד. ג. להביא את הקן הנוסף לעולה מאותו המין שממנו תביא את קרבן היולדת. ד. להביא את שני הקינין ממין מסוים.

ואשה זו, שפירשה מאיזה מין תביא את קרבן היולדת וקרבן העולה הנוסף, ושכחה מה פירשה, והביאה שני קינין אל הכהן, ועשה הכהן שתי פרידין לעולה ושתי פרידין

לחטאת. הרי ברור שלא קיימה את נדרה במלואו. כִּי, א. יתכן שהיה נדרה להביא מהמין האחר. ב. היא לא הביאה אלא קרבן של שתי עולות יחד. שהרי הפרידה השלישית נפסלה משום שעשאה הכהן לחטאת למטה.

וכדי לקיים את נדרה עכשיו יש בידה שתי אפשרויות: א. על הצד ששני הקינין שהביאה הם אכן המין שנדרה, יכול נדרה להתקיים עתה במלואו. שהרי יכולה היא להביא עתה שלש עולות מאותו המין שהביאה את עולת חובתה, ונמצא שתקיים את נדרה להביא קרבן גדול של שלש עולות מאותו המין שהביאה ממנו את קרבן היולדת. ואם אכן כך אירע, ששני הקינין שכבר הביאה היו מאותו המין שנדרה, הרי השלימה בכך את כל קיום נדרה.

ב. אבל על הצד ששני הקינין שהביאה היו שלא מהמין שנדרה, ונמצא שיצאה ידי חובתה במין אחר ממה שנדרה, הרי שוב אין היא יכולה לקיים את אותו חלק בנדרה להביא קרבן גדול של שלש עולות מאותו המין של קרבן היולדת. שהרי היא קבעה בנדר מאיזה מין תביא הן את חובתה והן את נדרה, ולא עמדה בכך, שהרי הביאה את קרבן חובתה ממין אחר ממה שנדרה. הילכך תביא עתה שתי פרידות מסוג שני (שלא ממין העולות שהביאה!), ותקיים בכך לפחות את אותו חלק בנדרה להביא קן נוסף לעולה מאותו סוג שהיא נדרה להביאו.

ואלו הן חמשת הפרידין שחייבת להביא: שלש פרידין מאותו המין שהביאה בתחילה, שמא תזכה ותקיים במלואו את נדרה. ושתי פרידין מהמין השני, שמא עברה על נדרה ויצאה ידי חובתה ממין אחר ממה שנדרה, ולפחות תצא ידי חובת נדרה בקן הנוסף, מהמין שנדרה להביאו.

ממין אחד וכו': כמה דברים אמורים, כשהיו שני הקינין שהביאה תחילה ממין אחד, שאז מביאה מאותו המין עוד שלש עולות, ומהמין השני שתי עולות. אבל אם היו אותם שני קינין שהביאה משני מינין, הרי שוב אין ידוע מאיזה מין הביאה את עולת חובתה של יולדת. ולכן היא צריכה להביא שש עולות. שלשה תורין ושלשה בני יונה, ותצא בכך ממה נפשך בהבאת שלש עולות מאותו מין שהביאה לקיום חובתה של יולדת.

{דף סח'}

נתנתן לכהן וכו': ואם היא נתנה את שני הקינים שהביאה תחילה לכהן, ואינה יודעת מממה נתנה, האם נתנה שני קינים של תורים או שני קינים של בני יונה, או קן אחד מזה וקן אחד מזה.

ובנוסף לחוסר הידיעה מאיזה סוג היו הקינים, נוסף לנו חוסר ידיעה משום שהלך הכהן ועשה את שני הקינים, והכהן אינו יודע מה עשה. יתכן והקריב את כולן לעולה למעלה, ויתכן והקריב את כולן לחטאת למטה, ויתכן שחלק מהם הקריב לעולה, וחלק מהם הקריב לחטאת, ואף יתכן שפסל את כולן. ולאור זאת, הספקות שהתעוררו הם כדלהלן.

א. יתכן שלא קיימה האשה כלל את חובתה כיולדת, שהרי שמא פסל הכהן את כל הקרבנות, כשעשאן לקרבן אחר. ב. יתכן שיצאה ידי חובת החטאת ולא ידי חובת העולה. ג. יתכן שיצאה ידי חובת העולה, ולא ידי חובת החטאת. ד. יתכן שלא קיימה את נדרה, שנפסלו קורבנות העולה, אך קיימה את קורבנות חובתה.

ונחלקו תנאים במסכת קינים בדין אשה שהביאה חובתה שתי עופות משני סוגים שונים. וכגון שהביאה תור לעולה ובן יונה לחטאת (ולא יצאה ידי חובתה, כי חייבת להביא את שתי הפרידות מאותו המין). האם היא חייבת להביא עתה תור לחטאת, משום ש"הכל הולך אחר הקורבן שהביאה ראשון", שהוא הקובע את הסוג של הקרבן השני, שיהיה גם הוא כמוהו. או שחייבת להביא בן יונה לעולה, משום ש"הכל הולך אחר החטאת", שקורבן החטאת הוא המחייב להביא מהמין שלו את העולה.

הילכך, אליבא דרבנן הסוברים "הכל הולך אחר החטאת", ולא אחר הראשון, די לה שתהא צריכה להביא ד' פרידיו, שני תורין ושני בני יונה, לנדרה. לפי שאינה יודעת מה פירשה, ושמא לא יצא כלל ידי חובת נדרה. ושתיים לחובתה, שצריכה להביא את עולת החובה ממין חטאת. והרי שמא קרבה החטאת בלבד ולא העולה, ואין ידוע אם קרבה החטאת מהתורים או מבני היונה. נמצא, שכדי לצאת מידי הספק, עליה להביא תור אחד ובן יונה אחד להשלים בהם מספק את חובת קרבן העולה, שהיא חייבת בו בתורת יולדת, ושיהיה ממין החטאת שהביאה (ובכך היא יוצאת ידי נדרה להביא קרבן גדול של שלש עולות יחד!)

וכמו כן, צריך שתביא גם חטאת אחת, כי שמא לא יצאה כלל ידי הבאת החטאת. וחטאת זו, תצטרף ממה נפשך. על הצד שלא יצאה עדיין ידי חובת עולה, היא תצטרף לאחת משתי העולות שהביאה עתה. ועל הצד שיצאה ידי חובת עולה (משום שכבר הקריב הכהן עולה מאותו המין של החטאת), היא תצטרף לאותה עולה שכבר הוקרבה ויצאה בה. וכאמור, לרבנן הכל הולך אחר החטאת. הילכך, יכולה היא להביא עתה את החטאת מאיזה מין שתרצה.

בן עזאי אומר: הרי היא חייבת להביא ב' חטאות. משום ששכר בן עזאי ש"הכל הולך אחר הראשון", ושמא כבר הקריב עליה הכהן את עולת חובתה, ואין היא יודעת מאיזה סוג הוא, ונתחייבה להביא חטאת ממין העולה שקרבה ראשונה. הילכך, תביא תור אחת ובן יונה אחד לחטאת. ואותן שתי חטאות אינן נאכלות, כי אחת מהן נבילה, ואין אנו יודעין מי היא אותה אחת.

אמר רבי יהושע: זהו שאמרו באיל - כשהוא חי, אין לו אלא קול אחד שהוא משמיע בפיו, וכשהוא מת קולו שבעה. כיצד קולו שבעה? ב' קרניו - ב' חצוצרות, ב' שוקיו - ב' חלילין, עורו לתוף, מעיים לנבלים, בני מעיו לכנורות.

וכך גם כאן. כשנדרה תחילה ואינה יודעת מה פירשה, לא היתה צריכה אלא ד' פרידין לנדרה וב' לחובתה. ועכשיו שהביאה כבר ד' פרידין, צריכה להביא עוד שמונה, ד' לנדרה וד' לחובתה. עד כאן דברי המשנה.

וכיון שמסיק רבי יהושע "זהו שאמרו", נמצא שרבי יהושע הוא התנא של המשנה בקינים. וקתני לעיל (במשנה הקודמת) גבי קן סתומה ומפורשת שאין כשר אלא הקן הסתומה. וקשה לפי רבי יהושע, שאם נאמר שעולת העוף שעשאה למטה כמעשה חטאת לשם חטאת נמשכת ונעשית חטאת העוף. הוא הדין הקן המפורשת, שלא היתה מפורשת לשם בעלים אלא פרידה זו לחטאת וזו לעולה, שלקחה בשותפות, נאמר גם כאן כשעשאה למטה שתימשך ותהוי חטאת העוף, ולמה פסלוה?

תירוץ: **אימר דאמר רבי יהושע וכו'.** יתכן שכל מה שאמר רבי יהושע שנמשכת העולה ונעשית חטאת העוף, הוא רק לענין הדין המוזכר במשנתנו, שעולת העוף שעשאה למטה כמעשה חטאת לשם חטאת אין מועלים בה. אבל שתהא עולה נעשית חטאת עד כדי כך שהאשה תצא ידי חובתה על ידי השינוי ששינה בה הכהן בטעות, מי אמר שרבי יהושע יסבור כן!?